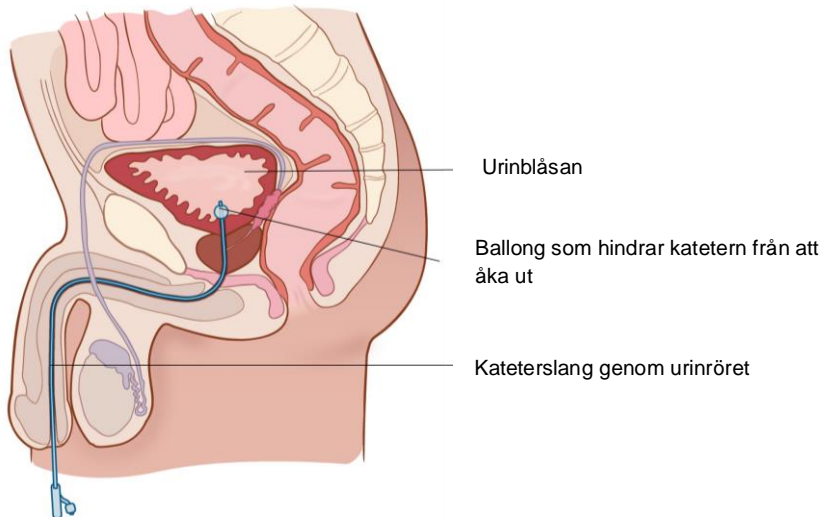

Att ha en kvarliggande kateter i urinblåsan

Har du en kvarliggande kateter tar du ofta själv hand om tömningen av urinblåsan. Antingen är katetern stängd med en propp eller klämma som du öppnar när du ska tömma blåsan, eller så rinner urinen direkt ut i en uppsamlingspåse som du byter eller tömmer vid behov.

Kvarliggande kateter i urinblåsan.

Stängd kateter

Om du har en stängd kateter tömmer du urinblåsan när du är kissnödig, eller minst var 4:e timme. Katetern töms genom att du öppnar slangen och tömmer ut urinen i toaletten.

Påse som samlar upp urinen

Om du använder en påse som går att tömma, tömmer du urinen i toaletten när påsen börjar bli full. Byt påse var 5–7:e dag eller oftare om den blir smutsig eller luktar illa.

Inför natten kan du koppla en påse för engångsbruk till den påse du redan har. Då behöver du inte gå upp på natten för att tömma påsen. På morgonen klipper du upp engångspåsen och tömmer urinen i toaletten. Kasta påsen i soporna.

Om du använder en påse för engångsbruk, klipper du upp påsen när den är nästan full och tömmer urinen i toaletten. Kasta påsen i soporna. Sätt en ny påse på plats. Vänta inte för länge med att tömma en engångspåse. Det kan stänka urin när du klipper upp en full påse.

Att tänka på när du har en kateter

- Om du ska ha katetern under en längre tid, behöver den bytas ut av vårdpersonal varannan till var tredje månad.
- Drick mycket
 - När du har en kateter är det bra om du dricker mycket för att sänka halten av bakterier i urinen. Drick gärna upp till 1,5–2 liter vätska per dygn. Detta gäller inte om du har hjärt- eller njursvikt som innebär att du får dricka en begränsad mängd vätska per dygn.
 - Om urinen i påsen blir något blodig ska du dricka mer.
- Ha en god hygien

3. BEHANDLING

Kateter

- God hygien är viktigt för att undvika besvär. Duscha och tvätta underlivet regelbundet med en tvål som är lämpad för intimhygien. Dra tillbaka förhuden, tvätta ollonet, torka torrt, och för sedan fram förhuden.
- Tvätta även katetern dagligen med tvål och vatten. Den sitter stadigt fäst i urinblåsan, så du behöver inte vara orolig för att den ska åka ut. Släpp ner katetern efter att du har tömt påsen.
- Samliv
 - Om du vill och har lust kan du ha sex när du har en kateter. Vill du ha samlag kan en kateter göra det svårt att känna njutning. En kateter kan också påverka erektionen. Utforska gärna andra sätt att ha sex. Prata med din kontaktsjuksköterska eller läkare hur det kan fungera bäst för dig.
 - Du kan tejpa fast kateterslangen längs med sidan eller undersidan av penis, och använda en kondom över.

Biverkningar och komplikationer

Urinkatetern kan ge irritation i urinröret och urinblåsan, och orsaka sveda och trängningar.

Det är vanligt att det rinner lite sekret vid sidan om katetern. Det kan även komma lite blod och urin, framför allt om du krystar när du tömmer tarmen. Så länge det rör sig om små mängder behöver du inte vara orolig.

Om det inte kommer någon urin i påsen eller om det läcker stora mängder urin bredvid katetern kan det vara stopp i katetern. Kontrollera att slangen inte är vikt på något ställe. Kontakta din distriktsköterska om det är stopp i katetern, den kan behöva spolas igenom eller bytas.

När katetern har tagits bort

Den närmsta tiden efter att katetern har tagits bort kan du känna sveda i urinröret och behöva springa på toaletten ofta, eftersom urinblåsan fortfarande är irriterad. Det är också vanligt att urinstrålen har varierad styrka och du kan ha svårt att hålla tätt. Män kan också uppleva smärta mellan pungen och ändtarmen. Du bör träna upp musklena i din bäckenbotten för att minska besvären med läckage och kommer att få information om hur du gör det.

Blåsträning

Det är viktigt att blåsan kommer igång efter att du har haft en kateter. Samma dag som katetern har tagits bort ska du kissa när du känner dig kissnödig, inte skjuta upp toalettbesöket. Men efter hand är det bra att träna blåsan genom att försöka skjuta upp toalettbesöket. Det är normalt att det går 3–4 timmar mellan toalettbesöken. Om blåsan vänjs vid att tömmas på små volymer protesterar den kraftigt när volymen ökar. Gå därför inte på toaletten i förebyggande syfte.

När ska jag kontakta vården?

- Om du har ont i magen, underlivet eller ryggen.
- Om du får feber över 38 grader, frossa eller försämrat allmäntillstånd.
- Om du får blod i urinen efter att katetern suttit inne ett tag.
- Vid kraftigt blodig urin.
- Om det blir stopp i katetern eller om katetern trillar ut.
- Om du har täta trängningar, brännande känsla, grumlig och illaluktande urin.
- Om du inte kan tömma blåsan efter att katetern har tagits bort.

► Läs mer på [1177.se](https://www.1177.se). Sök på Kateter i urinblåsan.